

ELS ADÉUS ANUNCIATS

Quan hi va aplegar, va deixar el cabàs a terra i va avançar per damunt les roques fins que va ser gairebé a tocar d'aigua. Va guaitar l'horitzó amb el desfici de qui vol veure'n més enllà. No hi va veure, però, més que el contorn d'una barqueta de pesca que en tornava, de mar endins, envoltada dels primers colors rogencs i groguencs d'un vespre anunciat que li empenyia les espatles. Va desfer els seus passos. Del cabàs va traure una tovallola gran que va estendre sobre una roca plana a recer d'un gregal més aïnes inoportú. Hi va seure, es va llevar les espardenyas i les va col·locar una al costat de l'altra, en perfecta simetria —punteres i talons ben alineats, vetes plegades dins de cada espardenya— i en perfecta equidistància, entre la tovallola i el mur de roca que li servia de resguard. Es va llevar la samarreta, la va plegar i la va dipositar amb molta cura a l'extrem superior dret de la tovallola. Es va llevar el banyador, el va plegar pel mig i el va deixar, amb la mateixa cura, damunt la samarreta. Tot seguit es va alçar i va avançar per damunt les roques fins que va tocar l'aigua amb els peus. Va sentir sobre el coll i sobre els muscles l'escalfor dels darrers raigs d'un sol ara ja més amable, uns raigs que s'escolaven entre els pins que s'enlairaven al capdamunt del petit penya-segat que envoltava aquella cala minúscula on tantes i tantes voltes havia trobat solaç i descans. Va sentir als peus i a les cames la frescor prudent d'una mar en calma, que convidava al bany amb franquesa i sense grans extrems.

Una llanxa no massa gran va desfil·lar per davant dels seus ulls a no més d'una vintena de metres de la costa. En la proa, dues xicones i dos xicots d'esses sibil·lants i refinades, estesos al sol, amb bikinis i banyadors de passarel·la, en plena cerimònia de festeig; en la cabina, portant el timó, un tipus d'uns cinquanta anys amb gorra de capità al cap, jersei amb un

cocodrill al pit i una bandereta espanyola tot rodant-ne el coll, i pantalons curts blancs pel genoll; asseguts a la popa, un altre tipus —tors a l'aire, banyador i whisky— i un parell de dones —banyadors d'una peça, barrets per protegir-se del sol, *pareos* als malucs i cigarretes en mans dretes enlairades a l'estil *fashion line*—, tots ells al voltant també de la cinquantena, i tots ells amb l'expressió de complaença de qui ha dut a terme una proesa inèdita: arriscada travessia club nàutic-caleta coqueta arran de costa, “*qué cucada de cala, Mari*”.

“Heus ací la burgesia del bacallà anant en dansa”, va pensar alhora que se li esmunyia entre els llavis un “la mare que els va parir” ritual, amarat d'una profunda convicció d'home d'arrels. Els del iot —els mascles, especialment— van mirar el seu cos nu i desafiant, amb un esguard de superioritat i compassió menyspreadora tan insultant que, per uns moments, es va sentir més nu encara i, d'afegitó, més desafiant.

Quan aquell iot farcit de vanitats va passar de llarg, va tornar a seure a la tovallola i va veure amb desplaença que al taló del peu dret tenia una taca de fuel espés i viscos. En una altra ocasió probablement haguera deixat eixir un enfilall de renecs a tall de salmòdia reivindicativa contra els causants, els aliats, els col·laboradors i els consentidors de tot aquell merder. Aquest colp, però, va somriure amb el gest abaltit, pesarós, desencisat i malenconiós dels perdedors, i es va gitar damunt la tovallola sense provar ni tan sols de fer desaparèixer la taca.

Uns raigs ja febles i distants li van escalfar lleument una pell ja bruna a les acaballes de l'estiu, d'un estiu llarg i pansit, àrid, punyent, provocativament calorós, ple de buidor i buit de tendresa. Va aclucar els ulls i va sentir com la gelor de la soledat l'apunyegava sense pietat en cada plec d'un cos que palesava els primers indicis d'un envelliment no gens desitjat, però acceptat sense estridències. Va estendre a un costat la mà esquerra i només hi va trobar la roca dura i tèbia. Va girar el cap cercant la presència d'aquell cos nu i ardent que tantes vegades havia estimat; d'aquella pell suau i salada de mar que tantes vegades havia recorregut

amb les mans, amb els llavis, amb la llengua; d'aquella mirada fonda, infinita, lluent, que tantes vegades l'havia negat a vessar. Però no la va trobar; només va veure una roca plana i buida i, una mica més allà, la mar; i, dins la mar, un bus a pocs metres de la vora, que aprofitava les darreres clarors del dia, i tres o quatre motos d'aigua que tornaven cap al port esportiu fent la guitza a tot gas. Va tornar a tancar els ulls, i aquella escalfor tènue del sol del capvespre el va fer evocar les carícies d'unes mans absents que recorrien amb destresa i tendror el seu pit i davallaven panxa avall fins al pubis on, unes voltes, feien marrada fins aplegar a l'entrecreix i, d'altres, no en feien; i evocà uns dits que s'aturaven juganers en els mugrons, i uns llavis que li besaven el coll i que buscaven ansiosos els seus llavis per oferir-li tones d'humitat corresposta.

Algunes veus al seu voltant el van desensopir sobtadament. Es va incorporar i va veure una colla de jovencells d'ambdós sexes, tots ells i elles de cabells rossos i pells lletoses o rogenques segons el grau de socarrament assolit al llarg dels dies de vacances, que parlaven neerlandés o alguna llengua semblant i que avançaven, riallers i desvanits, entre les roques, amb una actitud manifestament lúdica i exploratòria alhora. Quan van passar pel seu costat, el van saludar educadament, tot i que amb un cert deix de timidesa, producte de la nuesa d'aquell home que se'ls mirava amb un gest que no es podria qualificar exactament d'amistós. Ell va correspondre al salut amb un "hola" eixut que va aconseguir que els cadells acceleraren el seu trànsit cap a un altre indret, convençuts que la seua presència allí no era gaire ben rebuda.

Va traure del cabàs un paquet de tabac negre i un encenedor de propaganda d'un bar del poble. Va encendre una cigarreta i va seure de cara a la mar. Va seguir amb la mirada el pas d'un iot que també feia el camí de tornada cap al port, i d'un llaüt a motor, gairebé al pare, des d'on algú escampava, sense nocturnitat però amb traïdoria, un palangre que devia tenir al voltant de cinc-cents hams. El bus ja havia eixit de l'aigua i pujava, carregat amb els estris de submarinisme, pel senderó que conduïa

penya-segat amunt. Va esperar pacientment, fumant un cigarret rere l'altre, que el iot se n'allunyara i que el palangrer acabara de enllestir la feina i tocara el dos. Llavors va arreplegar les quatre o cinc burilles que havia apagat al costat de la tovallola i les va enrotllar en el plàstic del paquet de tabac, va obrir el cabàs i hi va guardar la roba, la tovallola, les espardenyas, el paquet de tabac, l'encenedor, el plàstic amb les puntes dels cigarrets, les ulleres de sol i les xanquetes de goma que feia servir quan es banyava en roca.

Es va alçar i va entrar a l'aigua pel mateix lloc per on entrava sempre, una mena de canal de poca fondària entre les roques, que feia més accessible el bany. Hi va avançar a poc a poc, trepitjant el terra amb cura de no xafar cap eriçó ni cap planta punxeguda. Quan l'aigua li va aplegar a la cintura, s'hi va capbussar amb les parpelles ben obertes per tal de gaudir, com feia sempre, de la sensació de l'aigua salada rentant-li els ulls, aigua salada i neta que s'enduguera tantes i tantes llàgrimes que havia vessat en els darrers mesos, en cada hora i en cada record. Va nadar compassadament tot guaitant, com feia sempre, el fons d'aquella mar encara gairebé límpida malgrat els esforços d'uns i d'altres. Va veure, com veia sempre, un banc de salpes damunt d'una roca situada a penes a un pam de fondària; i, més avall, uns quants sargs enyorant la bravura d'una mar ara en repòs; i, més allà, algun mabre perdut en un llac d'arena; i, més avall encara, encauat i vigilant, un polp malfiat que esperava, maleint pacientment, que passara de llarg, igual que ell havia esperat també, maleint pacientment, que passaren de llarg el iot i el llaüt; i, més allà encara, un sarg reial gran, molt gran, d'eixos que mai no es pesquen per tal de poder contar-ho, passejant parsimoniosament però cauta les seues ratlles aristocràtiques. El va seguir durant una estona. Quan el sarg va desaparèixer de la seua vista, va traure el cap de l'aigua i va dirigir la mirada cap a la costa. Es va adonar que s'hi havia endinsat vora un centenar de metres i va pensar que mai no havia gosat d'allunyar-se'n tant. Tanmateix, aquella descoberta no li va produir cap sensació de neguit, com haguera

suposat en qualsevol altre moment —sempre havia estat més aïnes prudent, potser massa, en les seues exploracions subaquàtiques—; ans al contrari, va sentir l'ànima sadolla d'una pau reconfortant i estranya. Aleshores va espentar el cos cap amunt i va eixancar cames i braços de manera que va romandre immòbil fent el mort, surant sobre la superfície de la mar. Va sentir una escalfor reconfortant arreu de la pell, ben semblant a les carícies manyagues de les mans de la mare o dels dits de la muller, dels tempteigs inexperts del fill, del colp al muscle de l'amic, de l'abraçada eternal d'aquells que arreceraven les angoixes a força d'estima, de les onades que l'envoltaven de delit, de l'arbreda que l'embolcallava amb ombres guardores tants i tants estius.

No sabia dir quant de temps hi va ser, però durant tot aquell temps van desfilar pel seu cap una allau d'imatges i de records, alguns d'ells gairebé ja en els racons més amagats de la memòria. Es va redreçar i va sentir un altre colp la frescor de l'aigua que amarava tot el seu cos nu, i que s'esmunyia entre els engonals, entre les aixelles, entre els dits dels peus i de les mans. Va dirigir la mirada al lloc on havia deixat les coses. Hi va veure una parella que passejava agafada de la mà i va pensar que ben segur que anirien maleint, igual que ell ho haguera fet, els indicis evidents d'una presència inoportuna, d'un entrebanc impertinent per al joc amatori. Va notar que els ulls se li enterbolien, potser a causa del sol que, tot i que feble, li hi apuntava directament; potser per l'aigua que hi havia acampat a lloure; o, potser, per un qui sap per què, que li enterbolia no només els ulls sinó també els pulmons, l'alé i la glàndula dels adéus —si més no dels adéus anunciats—. Va fer un gir de cent vuitanta graus i va tornar a nadar mar endins, sense pressa, sense renou, conscient del valor de cada braçada, amb l'assossec dels rellotges aturats i oblidats en el calaix de les andròmines oblidades, verge com la mar verge de ciment. Va trobar, de camí, una botella de plàstic buida que hi vagava desorientada però altiva. “Cabrons”, va pensar a tall de ritual celebrat massa voltes, encara que, aquesta vegada, va ser un judici emés des d'un cor buit de rancor, fins i tot

amable: des del cor d'aquell que en fa taula rasa. "Cabrons", va pensar quan va passar pel costat de la boia que subjectava el palangre de cinc-cents hams.

Com que mai no havia estat un nadador expert, va tardar bastant a recórrer un centenar de metres més, i va notar ben aviat els primers símptomes d'esgotament i de dolor als braços i a les cames. No obstant això continuà nadant, bo i vencent la temptació cada colp més intensa de girar el cap per calcular la distància a què es trobava d'una costa ja força llunyana. Quan va sentir que arribava al límit de la seua resistència, encara va tenir forces per vorejar una taca de fuel on surava una bossa d'El Corte Inglés, acompanyada de un munt de deixalles d'algun iot indecorós. "Cabrons", va pensar amb un somriure tan digne com desencisat. Seguidament es va aturar i va tornar a fer el mort sobre la superfície de l'aigua, amb els ulls tancats per no mirar, ni que fóra de gairell, la terra. Va romandre tan immòbil com li ho va permetre el moviment lleuger de les onades. Tan aviat com es va recuperar una mica del cansament acumulat per tantes braçades inèdites, va respirar ben fondo i va nadar mar endins amb tot l'entusiasme que li van permetre el pes de cinquanta anys carregats a les espatles, el dolor acumulat en els darrers mesos, la ràbia irreprimible d'una vida sencera de lluita, i un cos que ja no s'avenia gaire als esforços violents. Bracejava violentament, compulsivament, com si en el fet de colpejar l'aigua amb ferocitat s'amagara el secret del pensament buit, del no-res, de l'ànima oblidada; com si el dolor de cada múscul servira per esborrar el camí de tornada; com si cada metre guanyat a la mar li acostara una mica més l'horitzó inabastable; com si cada braçada anunciara un adéu anunciat massa voltes.

No sabia dir quan va començar a plorar; potser va començar quan el dolor físic es feu irresistible; potser primer va plorar i més tard va sentir el dolor; potser va ser des de la primera braçada decidida, que va començar a plorar; potser mai no havia deixat de plorar; potser ni tan sols era plor. El seu rostre va esdevenir un aplec de sal de llàgrimes i de sal d'aigua de mar,

de esbufecs asfixiants, de renecs, de murmuris, de crits francs al vent, de crits ofegats a l'aigua, de sanglots, de desesperança i desesperació, de records lacerants, d'amor eternal, de vida agonitzant. Va ser llavors, quan va sentir que li mancava l'alé, quan va tenir ben clar que ja no podria fer ni una sola braçada més, quan va saber que era l'hora del retorn, va ser llavors que es va aturar. Va girar el cap i va fer una ullada ràpida a la costa. Va aspirar profundament per tal omplir els pulmons amb tot l'aire que pogueren agafar, i es va capbussar fent ús de totes les forces, poques, que li restaven. Va nadar mar avall amb el coratge dels herois de llegenda, com si volguera arribar a les entranyes recòndites de la mar estimada, a la mar dels records, a la mar perduda, a la mar del plor. I quan li va mancar l'aire, va impulsar el cos una mica més avall encara, cap a la mar oblidada, la mar dels amors, la mar guanyada, la mar del retorn. I quan va saber amb certesa irrefutable que aquell era l'últim hàlit que li restava a dintre, el va fer fora alhora que es submergia una mica més avall, cap a la mar enyorada, la mar dels dolors, la mar conquerida: cap a la mar dels adéus.